

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 71 Haziran 2020 & Volume: 13 Issue: 71 June 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE RİSKLİ DAVRANIŞLAR: İNTERNET BAĞIMLILIĞI VE BİLİŞSEL TAMAMLANMA İHTİYACININ ETKİSİ*

RISKY BEHAVIORS OF UNIVERSITY STUDENTS: THE EFFECT OF INTERNET ADDICTION AND NEED FOR COGNITIVE CLOSURE

Gizem YAZGAN**

Hasan ATAĞ***

Öz

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin riskli davranışlarının, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı ile ilişkisini incelemektir. Verilerin toplanması için amaçlı örneklem kullanılmıştır ve örnekleme Kırıkkale Üniversitesi'nde öğrenim gören, 190 kadın (%56,4), 145 erkek (%43,0) ve 2 belirtmemiş (%0,6) olmak üzere toplam 337 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın yürütülmesinde ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır ve veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Riskli Davranışlar Ölçeği, İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı ve ilişkisiz örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi, korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı; cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte, yaş ve yetişkinliğe geçiş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Katılımcıların internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacının riskli davranışlar üzerindeki etkisine ait analizler incelendiğinde, riskli davranışlar ve internet bağımlılığı arasında olumlu ve düşük düzeyde bir ilişkinin ($r=0.33$) olduğu, riskli davranışlar ile bilişsel tamamlanma ihtiyacı arasında ise olumsuz ve düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu ($r=-0.21$) bulgusu elde edilmiştir. Araştırma sonucunda internet bağımlılığının riskli davranışlar üzerinde önemli bir yordayıcı olduğu, bilişsel tamamlanma ihtiyacının ise önemli bir yordayıcı olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın analizi sonucunda elde edilen bulgular alanyazındaki araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Riskli Davranışlar, İnternet Bağımlılığı, Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı.

Abstract

The aim of this study is to examine the effects of internet addiction and need for cognitive closure on risky behaviours of university students. In order to gather the data, purposeful sampling used in the research and the sampling group consists of 190 female (%56,4), 145 male (%43,0) and 2 unspecified (%0,6) in total 337 students studying at Kırıkkale University. Relational screening model has been used in conducting the research. In the research, Personal Information Form, Risky Behaviours Scale, Internet Addiction Scale and Cognitive Completion Scale have been used as data collection tools. The data obtained has been analysed with SPSS 25.0 package program and independent samples t test, one way variance analysis, correlation analysis and multiple regression analysis. As a result of the research, it was found that the risky behaviours, internet addiction and need for cognitive closure differ significantly by gender however there was not a significant difference by age and adult perceived transition to adulthood. It was obtained that there is a positive and low level relationship ($r=0.33$) between risky behaviours and internet addiction, and there is a negative and low level relationship between risky behaviours and the need for completion ($r=-0.21$). As a result of this research, it has been identified that internet addiction is an important predictor on risky behaviours, but need for cognitive closure is not. The findings obtained through the analysis of the research have been discussed by comparing them with the results of the research in the literature.

Keywords: Risky Behaviours, Internet Addiction, Need for Cognitive Closure.

* Bu çalışma, ilk yazarın yüksek lisans tez çalışmasından oluşturulmuştur.

** Psikolojik Danışman, MEB, Boztepe Ortaokulu, gizem_yzgn@hotmail.com

*** Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı, hasanatak@kku.edu.tr

1.GİRİŞ

Üniversite dönemi, bireyin yetişkinliğe geçiş yaptığı ve eğitim, iş, evlilik ve çocuk ile ilgili önemli kararlarının yer aldığı bir dönemdir. Bu dönemde yapılan tercihler, bireylerin hayatında önemli değişikliklere yol açmaktadır. Bu yetişkinliğe geçiş döneminde bireyler, üniversite hayatına atılma ya da aile kurma konusunda yaşadıkları karar aşamalarında riskli davranışlara yönelebilmektedirler. Bir başka deyişle ailelerinden ayrılan bireyler yeni hayatlarına uyum sağlama aşamasında sorun yaşayabilir ve riskli davranışlarla tanışabilirler. Jessor (1998) riskli davranışlar için bireysel, sosyal ve gelişimsel anlamda birey açısından olumsuz sonuçlara sebep olabilecek risk unsurları tanımlamasını kullanmıştır. Alkol, sigara ve madde kullanımı, ehliyet olmadan araba kullanımı, anti- sosyal davranışlara sahip olma, okul terkinde bulunma, olumsuz beslenme alışkanlıkları, çeteleşmelerin içinde yer alma, hırsızlık yapma, intihar düşüncesine sahip olma, erken cinsel deneyim ve erken gebelik gibi davranışlar, bireyler için riskli olabilecek davranışlardır (Aras, Günay, Ozan ve Orçın, 2007, 187). Son yıllarda ergenlerde ve yetişkinliğe geçiş döneminde bulunan üniversite öğrencilerinde riskli davranış gösterme eğilimi gün geçtikçe artmaktadır. Bu sebeple riskli davranışları araştıran çeşitli çalışmalar yürütülmüştür (Arıkan, Yavuz, Yiğit ve Ece, 2017, 348-354; Altındağ, Yanık, Yengil, Karazeybek, 2015, 60-64; Telef, 2014, 573-590; İskender ve Güçer, 2018, 86-97; Tuna, 2015; Körük, 2017, 55-69; Siyez ve Palabıyık, 2009, 56-67).

İnternetin insan yaşamının her alanında yer bulması ve insanların her anını internet ile geçirme isteğinin giderek artmasıyla birlikte internet bağımlılığı kavramı ortaya çıkmıştır. Geçtiğimiz yüzyılın son on yılı içinde insanların hayatında çok önemli bir gelişme meydana gelmiştir. Telefon ve bilgisayar ile bağlanılabilen bir ağ sayesinde dünyanın dört bir yanından her insan istediği bilgi birikimi ve iletişime ulaşabilmektedir. Gönül (2002, 105), bireylerin internet aracılığı ile dünyada yer alan her bilgiye ve diğer insanlara kolayca ulaşabileceğini belirtmiştir. İnternet bağımlılığı, bireyin aşırı kullanımının önüne geçememesi, aşırı kullanım nedeniyle mesleki, sosyal, akademik ve aile yaşamının zamanla etkilenmesi, internetsiz kaldığı zamanın önemsiz hissedilmesi, internet olmadığında sinirliliğe sahip olması olarak ifade edilebilir (Young, 2004, 405). İnternet bağımlılığı her geçen gün daha fazla insanı farklı şekillerde etkilemektedir. Sınırsız ve denetimsiz kullanımı sebebiyle sosyal ilişkilere zarar vermekte iş ve okul hayatında aksamalara neden olabilmektedir. İnternet bağımlılığının yer aldığı çalışmalarda, internet bağımlılığının madde bağımlılıkları kadar farklı psikolojik, sosyolojik, bedensel ve akademik sorunlara yol açabileceği belirtilmektedir (Young, 1996, 238). Goldberg (1996), internet bağımlılığı kavramını ilk kez kullanmış ve "Ruhsal Bozuklukların Tanımsal ve Sayısal El Kitabı" ndaki alkol bağımlılığı tanı ölçütlerine göre, internet bağımlılığına uygun ölçütler düzenlemiştir (Souza ve Barbara, 1998). İnternet bağımlılığının zaman geçtikçe artması yetişkinliğe geçiş dönemindeki bireylerin tercihlerini ve değişimlerini de etkilemektedir.

Araştırmanın bir diğer değişkeni de bilişsel tamamlanma ihtiyacıdır. Bilişsel tamamlanma ihtiyacı, son yıllarda davranışsal-nörobilim alanında önemi artan kavramlardan birisi olmaya başlamıştır. Bu kavram, bireyin herhangi bir konuda belirsizlik yaşamak yerine bir an önce bu belirsizliğe son verip karara ulaşma ihtiyacı olarak ifade edilmektedir. Bilişsel tamamlanma ihtiyacı kavramı, Kruglanski'nin (1990, 333-368) geliştirmiş olduğu bir kavramdır. Bu kavram, bireylerin kendi çevrelerine yanıt verme süreçlerini etkilemektedir (Kruglanski ve Webster, 1996, 263-283). Bilişsel tamamlanma ihtiyacı, bireylerin içinde buldukları durumlarda kesin ve net bilgiye, sonuca varma gereksinimi olarak tanımlanmaktadır (Mayseless ve Kruglanski, 1988, 1-21; Webster ve Kruglanski, 1994, 1049-1062, 1998, 133-146; Mannetti, Pierro, Kruglanski, Tavis ve Bezinovic, 2002, 139-156). Kruglanski ve Ajzen'in (1983, 12) geliştirmiş oldukları Günlük Bilgibilim (Epistemoloji) Kuramı, bireylerin ihtiyacı olan günlük bilgilerini hangi yollarla oluşturduklarını ve bu bilgileri nasıl değiştirip değiştiremedikleri konuları üzerinde durmaktadır. Bu kurama göre birey günlük yaşamında herhangi bir sorunla karşılaştığında o sorunun çözümüne yönelik içsel bir motivasyona sahip olabilir (Kruglanski ve Ajzen, 1983, 13; Mannetti ve arkadaşları, 2002, 139-156; Roets ve Van Hiel, 2011, 90-94). Birey bu sorun karşısında öncelikle bir problem tanımlaması yapar ve bazı hipotezler kurarak bunları sınar. Hipotezler sınanırken bazıları elenir, bazıları ise daha da güçlenir. Tüm bu hipotez oluşturma ve sınav sürecini ise üç faktör etkilemektedir. Bunlar; bilişsel tamamlanma ihtiyacı, sonucun geçersizliği kaygısı ve kesin bir neticeye ulaşma ihtiyacıdır (Kruglanski, 1990, 333-368). Buradan yola çıkarak bilişsel tamamlanma ihtiyacı bireylerin karşılaştıkları günlük sorunların çözüm aşamalarında önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda, bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinde görülen riskli davranışların internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı ile olan ilişkisinin incelenmesidir. Bu amaçla, aşağıdaki hipotezler test edilmiştir;

Üniversite öğrencilerinde;

1. a. Katılımcıların riskli davranışları cinsiyet, yaş ve algılanan yetişkinliğe geçiş durumuna göre anlamlı biçimde farklılaşmaktadır.
- b. Katılımcıların internet bağımlılığı cinsiyet, yaş ve algılanan yetişkinliğe geçiş durumuna göre anlamlı bir biçimde farklılaşmaktadır.
- c. Katılımcıların bilişsel tamamlanma ihtiyacı cinsiyet, yaş ve algılanan yetişkinliğe geçiş durumuna göre anlamlı bir biçimde farklılaşmaktadır.
2. İnternet bağımlılığı, bilişsel tamamlanma ihtiyacı ve riskli davranışlar arasında anlamlı bir ilişki vardır.
3. İnternet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı, riskli davranışlar üzerinde anlamlı bir yordayıcılığa sahiptir.

2. YÖNTEM

Yapılan bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, iki ya da daha fazla sayıdan oluşan değişkenler arasında, değişimin varlığını belirlemek isteyen araştırma modelidir ve tarama modelinde bireylerin mevcut durumları bir etkiye maruz bırakılmadan var olduğu şekliyle betimlenmektedir (Karasar, 2013). Bu nedenle araştırma üniversite öğrencilerinin riskli davranışlarının internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı ile ilişkisini incelemek için ilişkisel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmada kesitsel araştırma deseni kullanılmıştır.

2.1. Araştırma Grubu

Araştırmada yer alan katılımcılar, Kırıkkale Üniversitesi'nde eğitim gören 145 erkek (% 43,0), 190 kadın (% 56,4) ve 2 belirtmemiş (%0,6) olmak üzere toplam 337 öğrencinin amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırma grubunda yer alan üniversite öğrencilerinin 131'i 18-20 yaş (%38,9), 127'si 21-22 yaş (%37,7), 79'u 23-26 yaş (%23,4) aralığında yer almaktadırlar.

2.2. Veri Toplama Araçları

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan bireylere araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmesi, ölçeklerin belirtilmesi ve katılımcılara ait demografik özellikleri öğrenmek, yetişkinliğe geçiş durumu hakkında bilgi toplamak amacıyla oluşturulmuştur.

2.2.2. Riskli Davranışlar Ölçeği

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin riskli davranışlarını belirlemek üzere Gençtanırım'ın (2014, 24-34) geliştirmiş olduğu Riskli Davranışlar Ölçeği Üniversite Formu kullanılmıştır. Bu ölçek, 60 maddeden oluşan beşli likert tipi ölçektir. Araştırmaya katılan bireylere, her bir maddenin bir riskli davranışı tanımladığı ifadeleri hangi sıklıkta gerçekleştirdikleri sorulmaktadır. Ölçek sigara, alkol ve madde kullanımı, antisosyal davranışlar, beslenme alışkanlıkları, okul terki ve intihar eğilimi şeklinde yedi alt boyuta sahiptir.

2.2.3. İnternet Bağımlılığı Ölçeği

Araştırmada öğrencilerin internet bağımlılığını ölçebilmek için Ayas, Balta ve Horzum (2011, 439-448) tarafından geliştirilmiş olan "Ergenler İçin Bilgisayar Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. İki faktörden oluşan bu ölçeğin sadece İnternet bağımlılığı faktörü bu çalışmada kullanılmıştır. Toplamda 28 maddeden oluşan bu ölçek, beşli likert tipi bir ölçektir. "Hiçbir Zaman (1), Nadiren (2), Bazen (3), Sık Sık (4) ve Her Zaman (5)" şeklinde derecelenme yapılmıştır.

2.2.4. Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Ölçeği

Katılımcıların bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerini ölçmek amacıyla Roets ve Van Hiel'in (2011, 90-94) geliştirdiği ve Atak ve arkadaşlarının (2016, 175-182) Türkçeye uyarladığı Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, 15 madde ve tek boyuttur. Ölçek "hiç katılmıyorum" dan (1 puan), "tamamen katılıyorum" (6 puan) şeklinde altı derecelenmeli bir likert tipi değerlendirme ölçeğidir. Ölçekten en az 15 en fazla 90 puan alınabilmektedir. Uygulanan ölçek sonucunda elde edilen puanlar arttıkça bireylerin bilişsel tamamlanma ihtiyaçlarının arttığı söylenebilir.

2.3. Süreç

Araştırmada yer alan verilerin toplanması, bireysel uygulamalar ve grup uygulamaları halinde gerçekleştirilmiştir. Veriler, Kırıkkale Üniversitesi'nde ders saatlerinde ve gerekli izinler alınarak 2018-2019 öğretim yılında öğrenimine devam eden öğrencilerden toplanmıştır. Katılımcılara gönüllülük esasına dayalı bir şekilde, ilk olarak araştırmanın amacıyla ilgili bilgilendirme yapılmış ve sonrasında ölçekleri

doldurmaları istenmiştir. Ölçeklerin uygulanması 15-20 dakika arası sürmüştür. Katılımcılardan kimlik bilgileri istenmemiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmada ulaşılan verilerin analizi SPSS 25 (Statistical Package for Social Sciences) paket programı ile yapılmıştır. Araştırmada değişkenlere ait alt ve üst değerler, ortalamalar ve standart sapmalar için betimsel analizler kullanılmıştır. Katılımcıların internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacının riskli davranışlar üzerindeki etkisini incelemek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Katılımcıların riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin demografik değişkenlere göre anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını incelemek amacıyla ilişkisiz (bağımsız) örneklem t testi (Independent Samples T-Test) ve ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. Riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için korelasyon analizi (pearson korelasyon katsayısı) uygulanmıştır. Veriler, %95 güven aralığında analiz edilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, uygulanan analizler ve sonucunda ulaşılan bulgular yer almaktadır. Katılımcıların riskli davranış, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t-Testi yapılmıştır.

Tablo 1: Katılımcıların Riskli Davranış, İnternet Bağımlılığı ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Düzeylerinin Cinsiyete Göre T- Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	T	P
Riskli Davranışlar	Kadın	190	111.41	26.07	5.460	.000
	Erkek	145	128.64	31.65		
İnternet Bağımlılığı	Kadın	188	59.01	21.51	2.294	.022
	Erkek	144	64.38	20.66		
Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı	Kadın	188	63.12	11.94	-3.351	.001
	Erkek	143	67.79	13.30		

p <.05

Tablo 1'deki verilere göre, katılımcıların cinsiyetleri açısından riskli davranışlarına ait puan ortalamalarının anlamlı biçimde farklılaştığı bulunmuştur ($t_{333}=5.460$, $p=.000$). Bu bulgudan yola çıkarak erkeklerin riskli davranış düzeylerinin ($\bar{X}=128.64$) kadınların riskli davranış düzeylerinden ($\bar{X}=111.41$) anlamlı biçimde daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Katılımcıların cinsiyetleri açısından internet bağımlılığı ölçeğine ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{330}=2.294$, $p=.022$). Erkeklerin internet bağımlılığı düzeylerinin ($\bar{X}=64.38$), kadınların internet bağımlılığı düzeylerinden ($\bar{X}=59.01$) anlamlı biçimde daha yüksek olduğu söylenebilir. Araştırmanın analiz sonuçlarına göre, katılımcıların cinsiyetleri açısından bilişsel tamamlanma ihtiyaçlarına ait puan ortalamalarının anlamlı biçimde farklılaştığı bulunmuştur. ($t_{329}=-3.351$, $p=.001$). Bu bulgudan yola çıkarak erkeklerin bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin ($\bar{X}=67.79$), kadınların bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinden ($\bar{X}=63.12$) anlamlı biçimde daha yüksek olduğu ifade edilebilir.

Katılımcıların riskli davranış, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin yaş gruplarına göre anlamlı bir şekilde fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi(ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 2: Katılımcıların Riskli Davranış, İnternet Bağımlılığı ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Düzeylerinin Yaşa Göre Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Riskli Davranışlar	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Gruplar arası	4188.566	2	2094.283	2.373	.095
Gruplar içi	294763.411	334	882.525		
Toplam	298951.976	336			
İnternet Bağımlılığı	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Gruplar arası	310.166	2	155.083	.342	.711
Gruplar içi	150151.873	331	453.631		
Toplam	150462.039	333			
Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Gruplar arası	243.946	2	121.973	.751	.472
Gruplar içi	53562.835	330	162.312		
Toplam	53806.781	332			

$p \leq .05$

Tablo 2'deki analiz sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların yaş gruplarına göre riskli davranış puan ortalamaları ($F_{(2-334)}=2.373$, $p=.095$), internet bağımlılığı puan ortalamaları ($F_{(2-331)}=.342$, $p=.711$) ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı puan ortalamaları ($F_{(2-330)}=.751$, $p=.472$) arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Katılımcıların yaşlarının riskli davranış, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeyi üzerinde herhangi bir fark oluşturmadığı söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin riskli davranış, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin yetişkinliğe geçişe göre anlamlı bir şekilde fark olup olmadığını belirlemek için t-Testi kullanılmıştır.

Tablo 3: Katılımcıların Riskli Davranış, İnternet Bağımlılığı ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Düzeylerinin Yetişkinliğe Geçişe Göre T- Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Yetişkinliğe Geçiş	N	$\bar{X}$	Ss	T	P
Riskli Davranışlar	Evet	137	117.76	31.86	-.549	.583
	Hayır	200	119.58	28.40		
İnternet Bağımlılığı	Evet	135	58.94	20.56	-1.740	.083
	Hayır	199	63.06	21.60		
Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı	Evet	134	65.70	11.67	-.060	.952
	Hayır	199	65.79	13.42		

$p < .05$

Tablo 3'teki verilere göre, katılımcıların yetişkinliğe geçiş düzeyi açısından riskli davranışlarına ait puan ortalamaları ($t_{335}=-.549$, $p=.583$), internet bağımlılığına ait puan ortalamaları ($t_{332}=-1.740$, $p=.083$) ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı ait puan ortalamaları ($t_{331}=-.060$, $p=.952$) arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgudan yola çıkarak riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin yetişkinliğe geçişe göre değişiklik göstermediği söylenebilir.

Katılımcıların riskli davranış, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeyleri arasındaki ilişkiye dair korelasyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 4: Riskli Davranışlar, İnternet Bağımlılığı ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı Puanlarına İlişkin Korelasyon Analizi

	Antisosyal Davranışlar	Alkol Kullanımı	Sigara Kullanımı	İntihar Eğilimi	Beslenme Alışkanlıkları	Okul Terki	Madde Kullanımı	Riskli Davranışlar	İnternet Bağımlılığı	Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı
Antisosyal davranışlar	1	.45**	.35**	.32**	.24**	.33**	.44**	.69**	.26**	-.19**
Alkol kullanımı		1	.46**	.14**	.21**	.14**	.49**	.69**	.11*	-.27**
Sigara kullanımı			1	.15**	.21**	.21**	.28**	.69**	.14**	-.01
İntihar eğilimi				1	.34**	.26**	.25**	.60**	.27**	-.08
Beslenme alışkanlıkları					1	.14*	.13*	.54**	.35**	-.09
Okul terki						1	.20**	.43**	.23**	-.06
Madde kullanımı							1	.61**	.13*	-.26**
Riskli davranışlar								1	.34**	-.21**
İnternet bağımlılığı									1	-.013
Bilişsel tamamlanma ihtiyacı										1

Tablo 4'te verilen analizlere göre Riskli Davranışlar toplam ile İnternet Bağımlılığı toplam puan ortalamaları arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($r = .337$). Riskli Davranışlar toplam ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r = -.210$). İnternet Bağımlılığı toplam ile Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı toplam puan ortalamaları arasında ise anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($r = -.013$). Bunun sonucunda Riskli Davranışlar toplam puanı yükseldiğinde İnternet Bağımlılığı toplam puanı da yükselmekte, toplam puanı düştüğünde ise diğer değişkenin toplam puanları da düşmektedir.

Katılımcıların internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzeylerinin riskli davranışlar üzerindeki etkisini belirleyebilmek için regresyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 5: Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacının Riskli Davranışlar Üzerindeki Etkisine İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Std Hata	B	t	p	İkili r	Kısmi R
Sabit	122.993	9.152	-	13.439	.000	-	-
İnternet Bağımlılığı	0.466	0.071	0.333	6.559	.000	0.335	0.341
Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı	-0.496	0.119	-0.211	-4.157	.000	-0.215	-0.224

$R = 0.40$, $R^2 = 0.16$, $F_{(2,328)} = 30.509$, $p < .01$

Tablo 5'te yer verilen yordayıcı değişkenler ile bağımlı (yordanan, ölçüt) değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlara bakıldığında, riskli davranışlar ve internet bağımlılığı arasında olumlu ve düşük

düzye de bir ilişkinin ($r=0.33$) olduğu, diğer değişken incelendiğinde bu korelasyonun olumlu ve düşük düzye de ($r=0.34$) olduğu görülmektedir. Riskli davranışlar ile bilişsel tamamlanma ihtiyacı arasında olumsuz ve düşük düzye de bir ilişkinin olduğu ($r=-0.21$), diğer değişken incelendiğinde ise bu korelasyonun olumsuz ve düşük düzye de ($r=-0.22$) olduğu saptanmıştır. İnternet bağımlılığı ve Bilişsel Tamamlanma İhtiyacı birlikte katılımcıların riskli davranış düzye yi ile düşük düzye de anlamlı bir ilişki oluşturmaktadır ($R=0.396$, $R^2=0.157$, $p<.01$). Bahsedilen değişkenler birlikte riskli davranışlardaki toplam varyansın yaklaşık %16'sını açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin riskli davranışlar üzerindeki görelî önem sırası; internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacıdır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçlarına göre sadece internet bağımlılığının riskli davranışlar üzerinde önemli bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Bilişsel tamamlanma ihtiyacının ise riskli davranışlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzye leri cinsiyet, yaş ve yetişkinliğe geçiş değişkenlerine göre incelenmiştir. Bunun yanı sıra riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı düzye leri arasındaki ilişki tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin riskli davranışlar ile ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, riskli davranışlar ile cinsiyet arasında anlamlı bir farkın olduğu, yaş ve yetişkinliğe geçiş arasında ise anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Bu araştırma, alanyazındaki diğer araştırmalarca ortaya konan erkeklerin, kadınlara göre daha fazla oranda riskli davranışlar sergilediği sonucu ile tutarlıdır. Arıkan, Yavuz, Yiğit ve Ece (2017, 352) öğrenciler üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada erkeklerin puanının, ölçeğin intihar eğilimi alt boyutu dışında diğer alt boyutların hepsinden kadınlara göre daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Telef (2014, 598) yaptığı çalışmasında cinsiyete göre alkol, sigara ve madde kullanımı, beslenme alışkanlıkları, anti-sosyal davranışlar ve okul terki riskli davranışlarında bir fark olmadığını belirtmiştir. İntihar eğiliminde alt boyutunda ise cinsiyete değişkeni açısından anlamlı bir fark olduğunu ve kadınların intihar eğiliminin erkeklerden daha fazla olduğunu saptamıştır. İskender ve Güçer (2018, 90) yaptıkları çalışmada sigara, alkol ve uyuşturucu risk boyutlarında erkeklerin ortalamalarının kadınlarınkinden anlamlı düzye de yüksek olduğunu bulmuşlardır. Yapılan araştırmada erkek sayısının kadın sayısına göre az olmasına rağmen erkek öğrencilerin riskli davranış puanları sigara, alkol ve madde kullanımı, okul terki ve anti sosyal davranışlarda yüksek çıkmıştır. Erkeklerin bir akran grubuna dahil olabilmek adına riskli davranışlar sergilemekten kaçınmadıkları toplumsal yapı ve cinsiyet rollerinin bu farklılığa sebep olduğu söylenebilir. Türkiye'de yer alan toplumsal normlara göre riskli davranışlar konusunda erkeklere, kadınlara oranla daha fazla tolerans gösterilmektedir (Altındağ, Yanık, Yengil ve Karazeybey, 2005, 62). Üniversite öğrencilerinin yaş gruplarına göre riskli davranış puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Alanyazında ulaşılabilen çalışmalara bakıldığında bu çalışmanın, Çiñçik (2019, 24), Pıçakçife ve arkadaşları (2017, 52) ve Coşkun'un (2018, 51) çalışmaları ile uyumlu olduğu görülmüştür. Bu çalışmalarda riskli davranış gösterme eğilimlerinin yaş gruplarına göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Liselerde gerçekleştirilen çalışmalarda ise yaşla birlikte riskli davranış eğilimlerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Sever, 2015, 67; Özakar Akça ve Selen, 2016, 209). Çalışmalar arasındaki bu farklılık yaş aralıkları, örneklem seçimi ve farklı ölçeklerin uygulanmasından kaynaklı olabilir. Yapılan araştırmada ise yaş gruplarına göre bir farklılığın görülmemesi, her yaş düzye inde bireylerin kendini stres altında hissettiklerinde riskli davranış eğilimlerinin artabilmesi ve araştırmanın kesitsel olmasından kaynaklı olduğu söylenebilir. Üniversite öğrencilerinin yetişkinliğe geçiş durumuna verdikleri cevaplara göre yetişkinliğe geçiş durumu ile riskli davranış puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Alanyazında ulaşılabilen çalışmalara bakıldığında yetişkinliğe geçiş değişkeninin yer aldığı bir çalışma bulunamamıştır. Yapılan bu araştırmanın kesitsel olması ve sadece üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışma olması sebebiyle anlamlı bir farklılığın ortaya çıkmadığı söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, internet bağımlılığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark saptanmış, yaş ve yetişkinliğe geçiş durumu arasında ise anlamlı bir fark saptanamamıştır. Erkeklerin internet bağımlılığı düzye leri kadınların internet bağımlılığı düzye lerinden daha yüksek bulunmuştur. İnternet bağımlılığı kavramının çalışıldığı diğer araştırmalara bakıldığında farklı sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir. Balta ve Horzum (2008, 202), Has (2015, 62), Jang ve arkadaşları (2008, 168) yaptıkları çalışmada internet bağımlılığının cinsiyete göre farklılık göstermediğini saptamışlardır. Canan (2010, 44), Mayda ve arkadaşları (2015, 12), Alaçam (2012, 69), Kim ve arkadaşları (2006, 190), Durmuş ve arkadaşları (2018, 388) çalışmalarında erkeklerin internet

bağımlılığı düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Yapılan alanyazın taramasında kadınların internet bağımlılığı düzeyinin erkeklerden yüksek olduğu çalışma az yer alsa da Griffiths (1996, 22) yaptığı çalışmada kadınların internet bağımlılığı düzeyinin erkeklerden daha yüksek olduğunu belirtmiştir. İncelenen çalışmalarda farklı sonuçların yer alması örneklem, araştırma yöntemi, incelenen zaman dilimi ya da kültürel özelliklerden kaynaklanabilir. Yapılan bu çalışmada erkeklerin internet bağımlılığı düzeylerinin daha yüksek olması, erkeklerin online oyun, bahis sitelerine olan ilgileri, örneklem seçimi, araştırmanın konusu ya da diğer değişkenlerin etkileriyle açıklanabilir.

Bu çalışmada katılımcıların internet bağımlılığı düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında, araştırma sonuçlarını destekleyen çalışmalar mevcuttur. (Alaçam, 2012, 69; Eroğlu ve Bayraktar, 2016, 195; Özçelik, 2016, 28; Arslan, 2017, 93; Prakash, 2017, 424) gerçekleştirdikleri çalışmalarında yaş gruplarına göre internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki tespit etmemişlerdir. Tüm bunların aksine Mayda ve arkadaşları (2015, 12) 17-26 yaş arasındaki katılımcılarla yaptıkları çalışmada 19 yaş ve üzerinin internet bağımlılığı puanını daha yüksek bulmuşlardır. Bu çalışmalarda yaşa göre internet bağımlılığı puanlarının farklı olmasının araştırma grubunun özellikleri, katılımcı sayısı, internete erişim olanağı ile açıklanabilir. Yapılan bu çalışmada ise yaşa göre internet bağımlılığı puanının değişmemesi, günümüzde internetin her yaşa hitap edecek özelliklerle sürekli güncellenmesi ve bireylerin internete her yaşta kolayca erişebilmeleriyle açıklanabilir. Üniversite öğrencilerinin yetişkinliğe geçiş durumuna verdikleri cevaplara göre yetişkinliğe geçiş durumu ile internet bağımlılığı puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Alanyazında ulaşılabilen çalışmalara bakıldığında yetişkinliğe geçiş değişkeninin yer aldığı bir çalışma bulunamamıştır. Her dönemde bireylerin artık internete ulaşmasında sıkıntı yaşamamasının bunda etkili olduğu söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin bilişsel tamamlanma ihtiyacı ile ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, bilişsel tamamlanma ihtiyacı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farkın olduğu, yaş ve yetişkinliğe geçiş arasında anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur. Alanyazındaki ulaşılabilen çalışmalara göz atıldığında ise Dobur (2019, 57) ve Aksu (2019, 82) yaptıkları çalışmalarda cinsiyet ve yaş değişkeninin bilişsel tamamlanma ihtiyacı üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu saptamışlardır. Bu araştırmalarda cinsiyet ve yaş değişkenine göre bilişsel tamamlanma ihtiyacının farklılaşması, toplumsal cinsiyet rolleri, katılımcı sayısı, erkek- kadın sayısının farklılığı ve kültürel özelliklerle açıklanabilir.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığının riskli davranışlar üzerindeki etkisi incelendiğinde, internet bağımlılığının katılımcıların riskli davranışlar üzerinde olumlu ve düşük düzeyde anlamlı bir etkisi bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin bilişsel tamamlanma ihtiyacının riskli davranışlar üzerindeki etkisi incelendiğinde ise bilişsel tamamlanma ihtiyacının riskli davranışlar üzerinde olumsuz ve düşük düzeyde bir etkisi olduğu bulunmuştur. Alanyazı incelendiğinde, yalnızca riskli davranışlar ile internet bağımlılığının yer aldığı çalışmalar bulunmuştur. Bireylerde bir riskli davranışın bulunması, başka riskli davranışlarda bulunma ihtimalini de arttırmaktadır (Alexander ve ark., 1990, 568). Alanyazında bunu destekleyen çalışmalar yer almaktadır. Karaca (2019, 47) yaptığı çalışmada riskli davranışlar ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki saptamıştır. Arısoy (2009, 59) araştırmasında internet bağımlılığı ile madde kullanımı arasında pozitif bir ilişkinin yer aldığını ortaya koymuştur. Canan (2010, 45), Alaçam ve arkadaşları (2015, 387) alkol ve sigara kullanımının internet bağımlılığı ile pozitif bir ilişkisinin olduğunu ifade etmişlerdir. Topcuoğlu (2018, 63) yaptığı çalışmada sigara kullanımının internet bağımlılığı ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğunu saptamıştır. Özdemir, Kuzucu ve Ak (2014, 288) yaptıkları çalışmada depresyonun, internet bağımlılığı ile arasında anlamlı bir ilişkiye sahip olduğunu saptamışlardır. Tammelin, Ekelund, Remes ve Nöyhö (2007, 1072) ise araştırmalarında internet bağımlılığının obezite ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğunu bulmuşlardır.

İncelenen çalışmalardan hareketle üniversite öğrencilerinin evden uzak olma, yeni bir ortamda yeni bir hayata başlama, arkadaş çevresi, interneti kullanma süreleri riskli davranışlara yönelmelerine sebep olabilir. İnternet bağımlılığı olan bir bireyin beslenme alışkanlıklarında bozulma meydana gelebilir. İnternet bağımlılığına sahip kişi anti-sosyal davranışlar sergileyip kendini gerçek dünyadan soyutlamaya çalışabilir ve başka bağımlılıklara yönelebilir.

Yapılan çalışmada internet bağımlılığının riskli davranışlar üzerinde etkisi olduğu görülmektedir. İnternet bağımlılığı göz önünde bulundurularak bireylerin riskli davranışları üzerine çalışmalar yapılabilir. İnternet bağımlılığı çağımızda giderek artan bir problem alanını oluşturmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı bu konuda Teknoloji Bağımlılığı ile ilgili eğitimler vermekte ve her sene okullardaki rehberlik hizmetleri hedeflerinde bağımlılık çalışmalarına yer vermektedir. Ancak internet bağımlılığı sadece küçük yaş gruplarını değil yetişkinleri de etkileyen bir konudur. Üniversitelerde internet bağımlılığı ile ilgili çalışmalar yapıp, seminerler düzenlenebilir. Okul psikolojik danışmanları, öğretmenler ve velilere yönelik eğitimler

verilebilir. Riskli davranışlar, internet bağımlılığı ve bilişsel tamamlanma ihtiyacı ile birlikte bir çalışma yer almamaktadır. Bu yüzden farklı değişkenlerle çalışma genişletilebilir ve alanyazına katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, Mustafa (2019). *Yetişkinliğe Geçişte Anne-Babaya Bağlanma ile Problemlili İnternet Kullanımı İlişkisinde Bilişsel Tamamlanma İhtiyacının Aracılık Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Alaçam, Hüseyin (2012). *Denizli Bölgesi Üniversitesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Görülme Sıklığı ve Yetişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu ile İlişkisi*. Yayınlanmamış Uzmanlık tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Alaçam, Hüseyin; Ateşçi Çulha, Figen; Şengül, A. Cem ve Tümkaya, Selim (2015). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Sigara ve Alkol Kullanımı İle İlişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, S. 16, s. 383-388.
- Alexander, Cheryl S.; Kim, Young J.; Ensminger, Margaret; Johnson, Karin E.; Smith, B. Jill ve Dolan, Lawrence J. (1990). A Measure of Risk Taking For Young Adolescents: Reliability and Validity Assessments. *Journal of Youth And Adolescence*, S. 6, s. 559-569. doi:10.1007/bf01537176
- Altındağ, Abdurrahman; Yanık, Medaim; Yengil, Erhan ve Karazeybey, A. Himmet (2005). Şanlıurfa'da Üniversite Öğrencilerinde Madde Kullanımı. *Bağımlılık Dergisi*, S. 2, s. 60-64.
- Aras, Şahbal; Günay, Türkan; Özcan, Sema ve Orçın, Esmahan (2007). İzmir İlinde Lise Öğrencilerinin Riskli Davranışları. *Anatolian Journal of Psychiatry*, S. 2, s. 188-196.
- Arıkan, İnci; Yavuz, Betül; Yiğit, Deniz ve Ece, Ezgi (2017). Üniversite Öğrencilerinde Riskli Davranışlarla İlişkili Faktörlerin İncelenmesi: Bir Devlet Üniversitesi Örneği. *Çağdaş Tıp Dergisi*, S. 4, s. 348-354.
- Arısoy, Özden (2009b). İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, S. 1, s. 55-67.
- Arslan, Gülşen (2017). *Anne Babası Boşanmış ve Boşanmamış Olan Ergenlerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Atak, Hasan; Syed, Moin ve Çok, Figen (2016). Tamamlanma İhtiyacı Ölçeği-Kısa Formunun Türk Üniversite Öğrencilerinde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. *Nöropsikiyatri Arşivi*, S. 54, s. 175-182. doi:10.5152/npa.2017.12707
- Ayas, Tuncay; Çakır, Özlem ve Horzum, M. Barış (2011). Ergenler İçin Bilgisayar Bağımlılığı Ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, S. 2, s. 439-448.
- Balta Çakır, Özlem ve Horzum, M. Barış (2008). Web Tabanlı Öğretim Ortamındaki Öğrencilerin İnternet Bağımlılığını Etkileyen Faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 1, s. 187-205.
- Canan, Fatih (2010). *Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Disosiyatif Belirtiler ve Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi, Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Coşkun, Sibel (2018). Bir Turizm Bölgesindeki Üniversite Öğrencilerinde Risk Alma Davranışlarının İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, S. 4, s. 46-53.
- Çinçik, Z. Bilge (2019). *Çukurova Üniversitesi Aile Hekimliği Polikliniklerine Başvuran Üniversite Öğrencilerinin Riskli Davranışları ve Yaşam Doyumları*. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Devi, Seeta ve Zambre, Vishal P. (2018). A Study to Assess The Level of İnternet Addiction and İts Relation With Psychosocial Problems Among Undergraduate Students of Selected Colleges in Pune. *Journal for Contemporary Research in Management DAWN*, January, s. 1-8.
- Dobur, H. Aybüke (2019). *Yetişkinliğe Geçişte Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları ile Duygusal Yeme ve Tıkanırcaısına Yeme İlişkisinde Bilişsel Tamamlanma İhtiyacının Aracılık Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Durmuş, Hasan; Günay, Osman; Yıldız, Serkan; Timur, Ahmet; Balcı, Elçin ve Karaca, Sabri (2018). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Üniversite Yaşamı Boyunca Değişimi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, S. 4, s. 383-389.
- Eroğlu, Aslihan ve Bayraktar, Seda (2016). İnternet Bağımlılığı ile İlgili Değişkenlerin İncelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, S. 1, s. 184-199.
- Gençtanırım, Dilek (2014). Riskli Davranışlar Ölçeği Üniversite Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, S. 1, s. 24-34.
- Gönül, A. Saffet (2002). Patolojik İnternet Kullanımı. *Yeni Symposium*, S. 40, s. 105-110.
- Griffiths, D. Mark (1996). Behavioural Addiction: An İssue For Everybody?. *Employee Councelling Today*, S. 3 s. 19-25.
- Has, Zehra (2015). *Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Yaşam Kalitesine Etkisi: Sakarya İli Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- İskender, Ali ve Güçer, Evren (2018). Boş Zamanda Sıkılma Algısı ile Riskli Davranışlar Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *Turizm Akademik Dergisi*, S. 1, s. 86-97.
- Jang, K. Seong; Hwang, S. Young, Choi, J. Yun (2008). İnternet Addiction And Psychiatric Symptoms Among Korean Adolescents. *The Journal of School Health*, S. 3, s. 165-171.
- Jessor, Richard (Ed). (1998). *New Perspectives on Adolescence Risk Behavior*. New York: Cambridge Press.
- Karaca, M. Burcu (2019). *İnternet Bağımlılığının, Yenilik Arama ve Risk Alma Davranışı ile İlişkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Karasar, Niyazi (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kim, Kyunghae; Ryu, Eunjung; Chon, Mi-Young; Yeun, Eun-Ja; Choi, So-Young; Seo, Jeong-Seok ve Nam, Bum-Woo (2006). İnternet Addiction in Korean Adolescents And İts Relation to Depression and Suicidal Ideation: A Questionnaire Survey. *International Journal Of Nursing Studies*, S. 43, s. 185-192.
- Körük, Serdar (2017). Üniversite Öğrencilerinde Riskli Davranışların Ortaya Çıkmasında Yordayıcı Bir Etken Olarak Uyumsuz Şemaların Telafileri. *Nesne Psikoloji Dergisi (NPD)*, S. 9, s. 55-69.
- Kruglanski, Arie W. (1990). Motivations For Judging and Knowing: Implications For Causal Attribution. E. T. Higgins ve R. M. Sorrentino (Ed.). *The Handbook of Motivation and Cognition: Foundation of Social Behavior* (s. 333-368). New York: Guilford Press.
- Kruglanski, Arie W. ve Ajzen, İcek (1983). Bias and Error in Human Judgment. *European Journal of Social Psychology*, S. 13, s. 1-44.
- Kruglanski, Arie W. ve Mayselless, Ofra (1988). Contextual Effects in Hypothesis Testing: The Role of Competing Alternatives and Epistemic Motivations. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 6, s. 1-21.
- Kruglanski, Arie W. ve Webster, M. Donna (1996). Motivated Closing of The Mind: "Seizing " And "Freezing ". *Psychological Review*, S. 103, s. 263-283.
- Manetti, Lucia; Pierro, Antonio; Kruglanski, Arie; Taris, Toon ve Bezinovic, Petar (2002). A Cross-Cultural Study of The Need for Cognitive Closure Scale: Comparing Its Structure in Croatia, Italy, USA and The Netherlands. *British Journal of Social Psychology*, S. 41, s. 139-156.

- Mayda, A.Senih; Yılmaz, Muammer; Bolu, Filiz; Dağlı Çetin, Sinemis; Gerçek Çağdaş, Gökçe; Teker, Nurettin; Tiryaki, Sezer; Toygar, Güzin; Türkarlan, Murat; Uslu, A. Meryem; Usturalı, Elif; Yamansavcı, Esra; Yardımcı, Neriman ve Önder, A. Doğan (2015). Bir Öğrenci Yurdunda Kalan Üniversite Öğrencilerindeki İnternet Bağımlılığı ile Beck Depresyon Ölçeği Arasındaki İlişki, *Konuralp Tıp Dergisi*, S. 1, s. 6-14.
- Özakar Akca, Selen ve Selen, Filiz (2016). Erkek Ergenlerde Riskli Davranışlar: Bir Lise Örneği. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, S. 3, s. 206-212.
- Özçelik, Celal Onur (2016) . *Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Fobi ve İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Özdemir, Yalçın; Kuzucu, Yaşar ve Ak, Şerife (2014). Depression, Loneliness and Internet Addiction: How Important is Low Self-Control?. *Computers in Human Behavior*, S. 34, s. 284-290.
- Prakash, Soumya (2017). Internet Addiction Among Junior Doctors: A Cross-Sectional Study. *Indian Journal Psychol Medicine*, S. 39, s. 422-425.
- Pıçakçefe, Metin; Akkaya, Volkan; Erbaş, Erkan ve Balcı, Yasemin (2017). Bir Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri, Olumlu, Olumsuz Duyguları ve Riskli Davranışları Arasındaki İlişki. *Nobel Medicus*, S. 13, s. 48-56.
- Roets, Arne ve Van Hiel, Alain (2011). Item Selection and Validation of A Brief, 15-İtem Version of The Need for Closure Scale. *Personality and Individual Differences*, S. 50, s. 90-94.
- Sever, Gökcan (2015). *Lise Öğrencilerinin Madde Kullanma Eğilimleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ile Riskli Davranışları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Siyez, M. Diğdem ve Palabıyık, Ayşem (2009). Günebakan Madde Bağımlılığını Önleme Eğitim Programının Lise Öğrencilerinin Madde Kullanım Sıklığı, Uyuşturucu Maddeler Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ve Yanlış İnanışları ile Madde Reddetme Becerileri Üzerindeki Etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 28, s. 56-67.
- Souza, K. ve Barbara, L. (1998). Internet Addiction Disorder, Interpersonal Computing and Technology. *An Electronic Journal for the 21 th Century*, 6(1-2).
- Tammelin, Tuija; Ekelund, Ulf; Remes, Jouko ve Näyhä, Simo (2007). Physical Activity and Sedentary Behaviors Among Finnish Youth. *Medicine Science in Sports Exercise*, S. 7, s. 1067-1074.
- Telef, B. Baki (2014). Ergenlerde Olumlu ve Olumsuz Duygular ile Riskli Davranışlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, S. 2, s. 573-590.
- Topcuoğlu, S. Murad (2018). *Üniversite Öğrencilerinde İnternet Kullanım Profili ve Sigara Kullanımının İnternet Bağımlılığı Üzerinde Etkisi*. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir.
- Tuna, Z. Olcay (2015). *Üniversite Öğrencilerinde Riskli Davranışların Dürtüsellik ve Üstbilişsel İnançlar ile İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Webster, Donna ve Kruglanski, Arie W. (1994). Individual Differences in Need for Cognitive Closure. *Journal of Personality and Social Psychology*, S. 67, s. 1049-1062.
- Webster, Donna M. & Kruglanski, Arie W. (1998). Cognitive and Social Consequences of The Motivation for Closure. *European Review of Social Psychology*, S. 8, s. 133-146.
- Young, S. Kimberly (2004). Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon and Its Consequences. *American Behavioral Scientist*, S. 4, s. 402-415. doi:10.1177/0002764204270278
- Young, S. Kimberly (1996). Internet Addiction: The Emergence of A New Clinical Disorder. *Cyber Psychology and Behavior*, S. 1, s. 237-244.